

HYLJEKARKOTINHANKE

LOPPURAPORTTI

Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto EMKVR

Hanke nro 236907

EUROOPAN UNIONIN OSARAOITTAMA

HANKKEEN TOTEUTTAJA

**Hankkeen toteuttaja: Osuuskunta Team Kala
91100 Ii**

HANKKEEN TAUSTA JA TARVE

Iijoelta on harjoitettu siian mädin hankintaa, siian hoitoa 1980 luvulta. Ensin Raasakan kalanviljelylaitoksella sitten Kemissä, vuonna 2000 Iijokisuulle rakennettiin Etelä- ja Pohjois-Iin jakokuntien toimesta oma siikahautomo. Hautomon toiminnasta ja siian hoidosta Iijokisuulla vastaa hankkeen toteuttaja osuuskunta Team Kala. Team Kalan ja Iijokisuun kalastajien yhteistoiminnan avulla hautomon toimintaa on harjoitettu menestyksellisesti, vastakuoriutuneita siikoja on toimitettu velvoitteisiin ja vapaaehtoisiin istutuksiin. Tuloilla on turvattu hautomotoiminta ja siikakannan hoito ja tulevaisuus.

Vuonna 2017 hylkeet tulivat jokeen ja jäivät syksyksi jokialueelle. Mätihankinta vaikeutui, mädin määrä väheni yli puolella, vaikka mätihankintaa tehostettiin. Mädistä saadut vk siiat, hautomon tulot pienentyivät noin kolmannekseen. 2022 luonnonvarakeskus toteutti hyljekarkotinhankkeen, jonka avulla mätiä saatiin hankittua aiempien vuosien tapaan. Hyljekarkottimet osoittautuivat välttämättömäksi mätihankinnalle ja siian hoidolle. Ilman hyljekarkottimia mätimäärä jää n 100 litraan, karkottimien avulla on mahdollista saada 500 litraa. Hautomon tulot voivat olla viisinkertaisia. Mikäli karkottimia ei saada, siian hoito, siikakanta ja -saaliit vaarantuvat. Samalla ja hautomon toimintaedellytykset lakkautuvat.

HANKKEEN TOTEUTUS

Hankkeessa hankittiin 6 kpl hyljekarkottimia. Suomessa valmistetut Artwell Oy:n karkottimet ovat liikuteltavia. Karkottimia on käytetty yksittäisten pyydysten suojaamisessa menestyksellisesti merialueella. Myös jokialueella näitä voidaan käyttää yksittäisen emokalapyynnin suojaamisessa tai jokeen nousseen hylkeen karkottamisessa. Iijoelle päätarkoitus on toteuttaa hyljekarkotinlinja, joka estää hylkeiden nousun jokeen ja varmistaa siian emokalojen ja mädinhankinnan.

Karkottimia on käytetty aiemmin merellä ja ne ovat olleet akkukäyttöisiä. Iijoelle karkottimia kehitettiin niin, että ne ovat myös sähkökäyttöisiä. Viisi karkotinta ankkuroidaan hylkeiden nousun jokeen estävään linjaan. Yksi karkotin (akkukäyttöisenä) jää mahdolliseen hylkeiden poisajamiseen joesta tai yksittäisen pyynnin suojaamiseen. Vastaavaa joella toteutusta kyseisillä laitteilla ei oltu aiemmin toteutettu. Asennuksessa tuli huomioida kovat ja äkilliset joen virtausvaihtelut sekä meriveden että joen vedenkorkeuden suuret vaihtelut. Karkotinlinjan valmistelut ja linjan toteuttaminen toteutettiin yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen ja Osuuskunta Team Kalan kanssa.

HANKKEEN KUSTANNUKSET

Hankkeen kokonaiskustannukset toteutuivat lähes suunnitellusti, olivat 89.129,56 euroa.

Hankkeeseen saatiin 60 % avustus: omarahoitus 35.651,82 EU- osuus ja valtion osuus yhteensä 53.477,73.

Hankkeen kustannuserittely:

Karkottimet sähkömahdollisuudella 87.460 (Arwell Oy).

Painoköysi sähkökaapelin pohjassa pysymiseksi 760,20 euroa (Björkön Paulatehdas Oy),

Karkotinlinjasta varoittavat kyltit 427,78 (Grano Oy)

Karkottimiin, painoköyteen/kaapelin tarvikkeet, liittimet, merkkiliput 114,40 e ja 184,51 e (Kärkkäinen Oy).